

Dragutin M. Domjanić:

Zbogom.

A vous ces vers de par
la grâce consolante
De vos grands yeux où rit et
pleure un rêve doux . . .

P. Verlaine.

Vse je vre zaspalo; lugi i vrti,
Zlatne šenica je prignula klase.
A meni samomu spati neda se,
Moja je duša žalostna do smrti.

Oči me pečeju, senje dojt nečeju,
Z kutov me sence glediju.
One po noći ne spiju,
Po danu su skrite al budne.
Njihove oči su slepe i čudne,
I lepe, žalostne kak smrt.

Zvana zadišal je vrt.
Tam rože još zadnje cveteju,
A venci med svrži se pleteju,
Srebreni venci od mesečine.
Kaj rože to kesne senjaju?
Valjda od leta, kaj gine.

Vse je vre zaspalo: lugi i njiva,
Vse si počiva.
A ja Vam nemrem da spim,
Zaprtimi očmi gledim:
Prehajaju leto za letom,
I vidim, da cvet je za cvetom
Povehnul zabadav kak puste senje,
Kak moje življenje
I ljubav i nada vsa.
I pak sem — tak sam Vam ja.

Ruke v molitvu se stiščeju,
Misli mi, reči iščeju;
Koje bi vse to rekle,
Kaj me vu srcu boli.
Koje kak suze bi pekle.
Koje bi prositi znale,
Kak te molitvice male,

Kaj ih govoriju deca,
Koje i Bog poslušā.

Al moja već nezna ih duša.

A ruka navek mi još čuti,
Kak, valjda za zadnji krat,
Vi ruku ste mirno mi dali,
Kad naši razišli se puti.
— A vusta bi štela mi zvat
Vas, Vaše ime tak sladko,
Kak da Vaš glas kušujem.

Al sad samo srce si čujem,
I ono ne spi, kak niti ja.

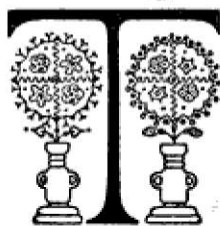
Ja čekam, kak vura prehaja
Za vurom. I noć je bez kraja.

I zmirom gledim Vaše oko
Tak dobro, tak tajno, gliboko,
Kak mene gledi, kak meni veli:
«Tak žal mi je Vas, ja znam, to boli.
Al zbogom! Kaj ne? Za navek!»

Josip Vidmar:

⟨Nadaljevanje.⟩

Bogoiskanje Leonida Andrejeva.

Tako žalostno pogine svobodni duh smelega in silnega doktorja Kerženceva v noveli «Misel» (1902). Keržencev veruje v človeško misel, veruje, da je misel človeku zagotovilo, da nekoč postane Bog. In ker veruje v božanstvo misli, ne more verovati v kako božanstvo izven nje. In to edino božanstvo nosi v sebi, božanstvo je del njega — zato je njegova izpoved o samem sebi tako neustrašna in ponosna: «Zame ni sodnika, ni zakona, ni nedovoljenega. Vse je dovoljeno. Ali si lahko predstavljate svet, v katerem ni zakonov privlačnosti, v katerem ni ne ,zgoraj', ne ,spodaj', v katerem se vse podčinjuje le trenutnemu hotenju in slučaju? Jaz, doktor Keržencev, sem ta novi svet. Vse je dovoljeno!» In ker je doktor Keržencev silen in neustrašen človek, zato tudi živi, ali pa vsaj poizkusi živeti po resnici, ki jo je spoznal s svojo mislijo. Ko pa končno izvrši svoje «popotovanje na severni tečaj nraavnega sveta» in ubije